

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ УПРАВЛЕНИЯ
И СОЦИАЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Кафедра социальной работы и реабилитологии

ЛОСЕВА
Наталья Викторовна

ЛИЧНОСТНЫЕ ФАКТОРЫ АДАПТАЦИИ РОДИТЕЛЕЙ
К БОЛЕЗНИ РЕБЕНКА

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат медицинских наук,
доцент К.Э. Зборовский

Допущена к защите

« _____ » _____ 2015 г.

Зав. кафедрой социальной работы и реабилитологии
кандидат медицинских наук, доцент
_____ К.Э. Зборовский

Минск, 2015

РЕФЕРАТ

Дипломная работа содержит 65 страниц, 19 таблиц, 3 рисунка, 42 источника, 1 приложение.

Перечень ключевых слов: дети с хроническими заболеваниями детско-родительские отношения, социально-психологическая адаптация, структура личности, уровень субъективного контроля, копинг-стратегии.

В дипломной работе рассмотрены личностные факторы адаптации родителей к болезни ребенка: изучен уровень социально-психологической адаптации родителей детей с хроническими соматическими заболеваниями, их личностные черты, уровень субъективного контроля и копинг-механизмы. Проведено исследование взаимосвязи социально-психологической адаптации родителей со структурой их личности и предпочитаемыми стратегиями совладания со стрессом.

В исследовании применялись следующие методики:

- "Социально-психологическая адаптация" Роджерс, Даймонд;
- Большая пятерка личностных качеств;
- Уровень субъективного контроля (УСК) Роттера;
- Копинг-тест Лазаруса.

Исследование проводилось на базе Центра раннего вмешательства клинической детской поликлиники. Экспериментальная группа включала 60 матерей детей, имеющих хронические соматические заболевания, и была сформирована по следующим критериям:

- возраст детей от 6 до 10 лет;
- длительность заболевания от полугода и более;
- все испытуемые являются биологическими родителями детей;

заболевания детей испытуемых экспериментальной группы в целом являются умеренно тяжелыми, не представляющими угрозы для жизни, но требующими лечения.

В ходе исследования было выявлено, что родители детей с хроническими соматическими заболеваниями имеют более низкий уровень социально-психологической адаптации, тенденцию к внешнему локусу контроля, предпочитают менее адаптивные стратегии совладания со стрессом. Доказано, что ситуация болезни ребенка оказывает деструктивное влияние на личность родителей. Выявлена тесная взаимосвязь уровня социально-психологической адаптации родителей хронически больных детей и их личностных черт, предпочитаемых копинг-механизмов. По результатам исследования сформированы рекомендации по повышению уровня социально-психологической адаптации родителей детей с хроническими заболеваниями.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа змяшчае 65 старонак, 19 табліц, 3 малюнка, 42 крыніцы, 1 даданне.

Пералік ключавых слоў: дзеці з хранічнымі захворваннямі дзіцяча-бацькоўскія адносіны, сацыяльна-псіхалагічная адаптацыя, структура асобы, узровень суб'ектыўнага кантролю, копінг-стратэгіі.

У дыпломнай рабоце разгледжаны асобасныя фактары адаптацыі і бацькоў да хваробы дзіцяці: вывучаны ўзровень сацыяльна-псіхалагічнай адаптацыі бацькоў дзяцей з хранічнымі саматычнымі захворваннямі, іх асобасныя рысы, узровень суб'ектыўнага кантролю і копінг-механізмы. Праведзена даследаванне ўзаемасувязі сацыяльна-псіхалагічнай адаптацыі бацькоў са структурай іх асобы і упадабанымі стратэгіямі совладання са стрэсам.

У даследаванні ўжываліся наступныя методыкі:

- "Сацыяльна-псіхалагічная адаптацыя" Роджерс, Дайманд;
- Вялікая пяцёрка асобасных якасцяў;
- Узровень суб'ектыўнага кантролю (УСК) Роттер;
- Копінг-тэст Лазарус.

Даследаванне праводзілася на базе Цэнтра ранняга ўмяшання клінічнай дзіцячай паліклінікі. Эксперыментальная група ўключала 60 мацярэй і дзяцей, якія маюць хранічныя саматычныя захворванні, і была сфарміравана па наступных крытэрах:

- ўзрост дзяцей ад 6 да 10 гадоў;
- працягласць захворвання ад паўгода і больш;
- ўсе паддаспытныя з'яўляюцца біялагічнымі бацькамі дзяцей;

Захворвання дзяцей паддаспытных эксперыментальнай групы ў цэлым з'яўляюцца умерана цяжкія, не прадстаўляюць пагрозы для жыцця, але якія патрабуюць лячэння.

У ходзе даследавання было выяўлена, што бацькі дзяцей з хранічнымі саматычнымі захворваннямі маюць больш нізкі ўзровень сацыяльна-псіхалагічнай адаптацыі, тэндэнцыю да знешняга локусу кантролю, аддаюць перавагу менш адаптыўныя стратэгіі совладання са стрэсам. Даказана, што сітуацыя хваробы дзіцяці аказвае дэструктыўнае ўплыў на асобу бацькоў. Выяўлена цесная ўзаемасувязь ўзроўню сацыяльна-псіхалагічнай адаптацыі бацькоў хранічна хворых дзяцей і іх асобасных рыс, пераважных копінг-механізмаў. Па выніках даследавання сфармаваныя рэкамендацыі па павышэнню ўзроўню сацыяльна-псіхалагічнай адаптацыі бацькоў дзяцей з хранічнымі захворваннямі.

ABSTRACT

Thesis contains 65 pages, 19 tables, 3 figures, 42 sources, 1 app.

List of key words: children with chronic diseases of parent-child relationship, social and psychological adaptation, personality structure, the level of subjective control, coping strategies.

In the thesis work the personal factors of adaptation of parents to a child's illness: to study the level of socio-psychological adaptation of parents of children with chronic medical conditions, their personality traits, level of subjective control and coping mechanisms. A study of the relationship of social and psychological adaptation of parents with the structure of their personality, and preferred strategies for coping with stress.

The study used the following methods:

- "Socio-psychological adaptation" Rogers, Diamond;
- Big Five personality traits;
- The level of subjective control (ACC) Rotter;
- Coping test Lazarus.

The study was conducted at the Centre for Clinical early intervention in children's clinics. The experimental group consisted of 60 mothers of children with chronic physical illness, and was formed by the following criteria:

- age from 6 to 10 years;
- duration of the disease by six months or more;
- All subjects are the biological parents of children;

diseases of the subjects of the experimental group of children in general are moderately heavy, not life-threatening, but require treatment.

The study found that parents of children with chronic medical conditions have a lower level of social and psychological adaptation, a tendency to an external locus of control, prefer a less adaptive coping strategies. It is proved that the situation of the disease the child has a destructive impact on the identity of the parents. The close relationship of the level of socio-psychological adaptation of parents of chronically ill children and their personality traits, the preferred coping mechanisms. The study generated recommendations to improve the level of social and psychological adaptation of parents of children with chronic diseases.